

Ambito / Medi ambient

Agents Cívics i Campanya d'educació i sensibilització sobre recollida selectiva de residus

La campanya d'educació i sensibilització sobre la recollida selectiva de residus municipals, realitzada l'any 2016 a Castellar del Vallès, es va adreçar a la ciutadania i a les vuit escoles d'Educació Primària del municipi. Els objectius de la campanya eren augmentar la quantitat de residus recollits de manera segregada i reduir el nivell d'impropis, així com informar dels diversos serveis de recollida de residus disponibles a la vila. També es va fer conscienciació en el comportament cívic en l'ús de l'espai urbà (contenidors, mobiliari urbà, neteja viària, recollida d'excrements d'animals) i en la tinença responsable d'animals. Quatre agents cívics van recórrer diversos carrers i places, durant 5 caps de setmana, i van distribuir fulletons informatius sobre com separar correctament els residus municipals i sobre el comportament responsable en la tinença d'animals i els actes sancionables en aquest àmbit. Un altre eix d'actuació són els dos tallers d'educació ambiental realitzats per més de 1.400 alumnes de P3 a 6è. També, cada dissabte, s'efectua en una plaça o

Àmbit:	Medi ambient
Subàmbit:	Canvi Climàtic
Data d'inici:	29/04/2016
Data de finalització:	05/10/2016
Província:	Barcelona
Municipi:	Castellar del Vallès
Nombre d'habitants:	23363
Nombre de visites:	643
Valoració:	Pràctica Significativa

Més informació

Persona de contacte:	Pilar Còrdoba
Càrrec:	Tècnica de Medi ambient
Ens:	Ajuntament de Castellar del Vallès

espai públic diferent la neteja viària intensiva: Fem dissabte.

Lloc web: www.castellarvalles.com

Adreça electrònica: pcordoba@castellarvalles.cat

Adreça electrònica: ellarvalles.cat

Telèfon / Fax: 937144040

Fax:

Adreça: Passeig Tolrà, 1, 08211, Castellar del Vallès

Descripció de la pràctica

Context i motivacions per impulsar el projecte i situació prèvia a la iniciativa

La ciutadania va generar el 2015 un 5,61% més de residus respecte l'any anterior: Segons el balanç fet per la Regidoria de Medi Ambient sobre la recollida selectiva de deixalles a Castellar del Vallès durant el 2015, se sap que, en termes globals, la població va generar un total d'11.081,45 tones de residus municipals.

D'aquesta quantitat, els castellarencs i les castellarenques van aportar 4.508,37 tones de deixalles a les àrees d'aportació voluntària i la Deixalleria Municipal que es van poder reutilitzar, reciclar o recuperar. Aquesta xifra suposa una valorització del 40,68% del total de residus municipals gestionats, una xifra lleugerament superior a la registrada l'any 2014 (39,33%).

Segons dades facilitades pel Consorci per a la Gestió de Residus del Vallès Occidental, Castellar del Vallès ocupa la sisena posició en un rànquing de 16 municipis de la comarca que més valoritzen els seus residus. A més, el municipi supera en sis punts la mitjana comarcal de recollida selectiva, que és del 34,14% del total de residus generats, així com també la mitjana catalana de l'any 2014, que va ser del 38,43%.

El total de residus municipals generats a Castellar durant el 2015 es va incrementar un 5,67% respecte el 2014. En valors absoluts, es van generar 588,50 tones més de residus. La quantitat de residus generats per habitant també ha augmentat lleugerament, ja que ha passat d'1,23 quilos per habitant i dia l'any 2014 a 1,30 quilos per habitant i dia l'any 2015.

Objectius de la pràctica

General:

- Augmentar la quantitat de residus recollits de manera segregada.

- Reduir el nivell de residus impropis.
- Informar dels diversos serveis de recollida de residus disponibles a la vila.

Específic:

- Conscienciar sobre el comportament cívic en l'ús de l'espai urbà (contenidors, mobiliari urbà, neteja viària, recollida d'excrements d'animals) i en la tinença responsable d'animals.

Població objectiu i abast territorial (districte, barri, etc.)

Població: Ciutadania en general i vuit escoles de primària del municipi.

Territori: Castellar del Vallès.

Vinculació amb altres programes o actuacions

La campanya ha tingut cabuda a la Festa del Dia Mundial del Medi Ambient, organitzada a nivell municipal.

També està vinculada amb la nova marca i imatge del municipi en matèria de reciclatge i medi ambient (camions d'escombraries, per exemple).

Implementació

Fases i principals línies d'actuació

Per aquesta pràctica de medi ambient i civisme, els tres eixos principals d'actuació són el reciclatge, la recollida selectiva de residus i la responsabilitat en la tinença d'animals. En el període de la seva execució (d'abril a octubre de 2016), les actuacions s'han distribuït de la següent manera:

Del 29 d'abril al 28 de maig de 2016: Quatre agents cívics recorren diversos carrers i places del nucli distribuint els fulletons "Jo reciclo" que inclouen informació sobre com separar correctament els residus i d'altres fulletons informatius sobre comportament responsable en la tinença d'animals i els actes sancionables de normativa vigent en aquest àmbit.

Durant el curs escolar (2016: maig i juny / setembre i octubre): Es realitzen dos tallers d'educació ambiental a les vuit escoles de primària de Castellar del Vallès i distribució de fulletons i imants "Jo reciclo" a famílies dels alumnes.

6 de juny de 2016: Festa del Dia Mundial del Medi Ambient.

De manera continuada, d'ençà de la nova concessió del servei de recollida de residus municipals: Cada dissabte s'efectua una neteja viària intensiva anomenada "Fem dissabte" en una plaça o espai públic diferent del municipi.

Actors que hi han intervingut

Nom	Tipus	Fase en la qual intervé	Tipus d'intervenció
4 agents cívics	Ciudadans	Implementació	Col·laborador
Ajuntament de Castellar del Vallès	Administració local	Totes	Totes
Descripció de l'actuació en la pràctica: Infància i Adolescència, Comunicació, Disseny, Medi ambient, Salut i Via pública.			
Can Juliana	Empresa	Implementació	Col·laborador
Descripció de l'actuació en la pràctica: Contractació dels agents cívics per la campanya, i dels monitors dels tallers d'educació ambiental.			
Escoles d'Educació Primària del municipi	Altres	Implementació	Participant

Descripció de l'actuació en la pràctica: Escola Sol i Lluna, Escola Sant Esteve, Escola Joan Blanquer, Escola Bonavista, Escola Mestre Pla, Col·legi El Casal, Col·legi FEDAC Castellar- La Immaculada.

Impremta Castellar

Empresa

Implementació

Col·laborador

Descripció de l'actuació en la pràctica: Impressió dels fulletons de la Guia residus

Prolase

Empresa

Implementació

Col·laborador

Descripció de l'actuació en la pràctica: Provisió de 8 armilles per als agents cívics.

Sister soft

Empresa

Implementació

Col·laborador

Descripció de l'actuació en la pràctica: Disseny imants per a les escoles.

Recursos econòmics

Total euros per període

9.511,74 €

Característiques generals del finançament (períodes, tipus...):

- 8 armilles pels agents cívics. Compra de 8 armilles blaves amb el logo "JO INFORMO" per als agents cívics de la campanya: 312,18
- Agents cívics campanya. Contractació de 4 agents cívics per a la campanya a peu de carrer divendres tarda i dissabte matí del 29 d'abril al 28 de maig: 2.610,12
- Imants activitats escoles. Compra de 5.000 imants amb el logo JO RECICLO (5 fraccions) per a les activitats de educació ambiental a les escoles: 1.875,50
- Fulletons Guia residus. Impressió de 10.000 fulletons A4 "JO RECICLO", imprès a color per una cara, paper 170 grams, amb una capa de vernís: 694,54
- Tallers a les escoles 1a fase abril - maig - juny 2016. Tallers d'educació ambiental a les escoles (40 hores - 2 monitors): 2.640,00
- Tallers a les escoles 2a fase setembre - octubre 2016. Tallers d'educació ambiental a les escoles (19 hores - 2 monitors): 1.379,40

Llista de recursos econòmics

Nom de l'ens	Modalitat de l'aportació	Període de finançament		Quantitat	Observacions
		Des de	Fins a		
					El cost de la campanya és a càrrec de l'empresa

Ajuntament
de Castellar
del Vallès

Fons propis

2016

2016

9.511,74

concessionària del servei de recollida, transport i tractament de residus. D'acord amb les bases del concurs, l'adjudicatari ha de destinar una part del pressupost anual a educació i sensibilització a l'entorn dels residus.

El cost de la campanya és a càrrec de l'empresa concessionària del servei de recollida, transport i tractament de residus. D'acord amb les bases del concurs, l'adjudicatari ha de destinar una part del pressupost anual a educació i sensibilització a l'entorn dels residus.

Recursos humans

- Personal de l'empresa Can Juliana
- 4 agents cívics
- Personal tècnic de l'Ajuntament (àmbits: infància i adolescència, comunicació, disseny, medi ambient, salut i via pública)
- Coordinadors dels centres educatius.

Normes i mecanismes de participació implementats

En aquest projecte els diferents actors s'han coordinat de manera efectiva per a transmetre els valors de la campanya. Els tallers a les escoles, la implicació de les famílies en el reciclatge i la presència dels agents cívics al carrer ha reforçat la informació continguda en els fulletons distribuïts. Per tant, es considera que tots els actors implicats en el projecte (diverses regidories de l'Ajuntament, empreses col·laboradores, centres educatius...) han treballat conjuntament el mateix discurs i informació i ho han extès al conjunt de la ciutadania.

Resultats

Descripció dels productes assolits

- Campanya de sensibilització a tota la ciutadania a través de la distribució de 2.000 fulletons informatius en l'espai públic i conscienciació per part d'agents cívics sobre els tres eixos de l'actuació: reciclatge, recollida selectiva de residus i comportament responsable sobre tinença d'animals. Els informadors recorren els carrers del centre del nucli urbà: el carrer Major, la plaça del Mercat, els carrers de Sala Boadella i Montcada i l'avinguda de Sant Esteve i carrers circumdants; així com la zona comercial i el sud del nucli urbà: els carrers del Berguedà i de Portugal (davant dels diferents supermercats ubicats en aquesta zona) i les places d'Europa i de la Fàbrica Nova.

- Joc d'imants "Jo reciclo" amb els colors identificatius de la recollida selectiva de les 5 fraccions de residus (paper-blau, vidre-verd, envasos-groc, matèria orgànica-marró i resta-gris) repartit a tots els alumnes de les escoles, encara que no participessin en la campanya. Els alumnes que ho van desitjar van poder completar la col·lecció d'imants de tots els colors participant a la Festa del Dia Mundial del Medi Ambient (6 de juny de 2016).

- Dos tallers d'educació ambiental a les vuit escoles d'Educació Primària del municipi: El projecte s'inicia amb la participació de sis escoles, que van aportar 40 grups (965 alumnes de P3 a 6è). En concret, 370 alumnes de segon cicle d'Educació Infantil van dur a terme l'activitat "La Martina aprèn a reciclar". Aquesta proposta parteix d'un conte protagonitzat per una nena que es diu Martina i que un dia s'adona de tots els efectes que tenen les deixalles que es llencen sense reciclar. A partir d'aquesta història s'introdueix el concepte de reciclatge i com s'han de separar les diferents fraccions. El conte s'explica amb el suport d'unes làmines il·lustrades. A continuació, els nens i nenes fan jocs dinàmics al pati per posar en pràctica el que s'ha explicat al conte. L'objectiu final és que els infants treballin conceptes com reciclar i reutilitzar i sensibilitzar-los perquè la separació de residus formi part de la seva vida quotidiana i es converteixi en un hàbit. D'altra banda, 595 alumnes de primària van fer el taller "La volta reciclista", un joc de taula gegant compost per caselles de diferents colors. Cada color correspon a un tipus d'activitat (dibuix, pregunta, joc mogut, endevinalla...) que s'han d'anar superant fins a acabar la volta. L'activitat s'adapta a l'edat de l'alumnat. En aquest cas, els objectius finals són fomentar i augmentar la separació de residus en la vida quotidiana, sensibilitzar els alumnes per potenciar que el reciclatge es converteixi en un hàbit; posar en relleu la importància de reduir, reciclar i reutilitzar; i conscienciar de l'impacte ambiental que suposa no fer-ho.

Més tard, un cop iniciat el nou curs escolar al setembre - octubre de 2016, 19 grups més de les dues escoles que encara no formaven part del projecte van

participar d'aquests tallers. Així, en total, per a les vuit escoles d'Educació Primària

BBP - Agents Cívics i Campanya d'educació i sensibilització sobre recollida selectiva de residus participat a aquests tallers. Així, en total, per a les vuit escoles d'Educació Primària de Castellar del Vallès, 59 grups classe i aproximadament uns 1.400 alumnes han participat de la campanya de sensibilització sobre la recollida selectiva de residus.

- Acció de neteja viària intensiva "Fem dissabte": cada dissabte un espai públic diferent del municipi és netejat exhaustivament.

PAPER	ENVASOS	VIDRE	ORGÀNICA	REBUIG
SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ
 Oueres de cartró	 Pots de iogurt	 Pots de vidre	 Marro cafè i infusions	 Burilles
 Cartró plegat	 Brics	 Ampolles de vidre	 Taps de suro	 Articles de neteja personal
 Papers nets	 Llaunes i paper d'alumini	NO	 Fulles de plantes	 Excrements d'animals
 Papers i plàstics bruts	 Envasos de plàstic	 Finestres i miralls	 Restes de menjar	 Restes d'escombrar
 Paper d'alumini	NO	 Restes de ceràmica	 Bolquers	 Papers i plàstics bruts
 Brics	 Joquines	 Bombetes i fluorescents	 Restes de fusta i branques llenyoses	 Bolquers i compreses
	 CD i DVD	 Xapes i tapes de metall		
				

Recollida domiciliària de voluminosos i poda: 900 150 140 + info: www.castellarnalles.cat - 93 714 40 40

Deixalleria Municipal: Dilluns tancat

Documentació produïda (informes, memòries, projectes, material de difusió...)

Nom	Tipus	Data	Disponibilitat	Documentació adjunta
Fulletó tinença responsable d'animals	Retolació i publicitat	2016	Consultar ens	Fulletó tinença responsable animals 2016.pdf
Fulletó "Jo reciclo"	Retolació i publicitat	2016	Consultar ens	FULLETÓ JO RECICLO.pdf

Difusió de la pràctica

El contingut del fulletó “Jo reciclo” es va publicar al setmanari L'Actual, que consta de 5.500 exemplars.

Durant 7 setmanes (des del dia 6 de maig de 2016) s'hi va anunciar el contingut del fulletó genèric, fent coincidir cada setmana amb la informació d'una fracció de recollida diferent. Un cop completades les informacions de les cinc fraccions de residus (paper, vidre, envasos, matèria orgànica i resta) es va continuar anunciant la recollida domiciliària de mobles i voluminosos, així com la recollida domiciliària de restes vegetals.

També de manera continuada s'inclou un anunci al mateix setmanari sobre la neteja viària intensiva “Fem dissabte”, que s'efectua cada dissabte en un espai públic diferent del municipi.

Impacte

El contacte directe dels agents cívics amb la ciutadania ha facilitat la transmissió de normes i actituds de convivència i civisme, així com de comportament ambiental responsable. També ha permès retornar a l'Ajuntament les inquietuds, queixes i suggeriments dels veïns envers els serveis de recollida dels residus municipals. El desenvolupament d'una campanya de comunicació global a través de la marca “Jo reciclo, jo netejo, jo reutilitzo...” ha fomentat el comportament individual responsable en l'ús dels serveis de recollida de residus municipals, i dels elements dels espais públics. Aquesta eina de sensibilització ha promocionat actituds ambientalment correctes de recollida selectiva i reutilització de residus: s'ha percebut una millora en l'actitud de la ciutadania cap aquest tema.

Avaluació

Tipus	Interna
Ens	Les escoles participants al projecte.

Principals conclusions

Observacions generals i aspectes assolits respecte als objectius inicials

En general, la resposta de les escoles participants al projecte i de la ciutadania en general és molt positiva. La campanya de sensibilització ha satisfet les expectatives respecte els objectius inicials.

Punts forts de la pràctica

Segons l'avaluació realitzada per les mateixes escoles participants a la campanya:

- Activitat adequada als alumnes, dinàmica i divertida.
- Materials reals i d'ús quotidià.
- Explicacions clares i entenedores per part dels monitors/es, valorats com a divertits, propers i amb molt de coneixement de la matèria.
- Pràctiques i jocs adients pel grup (en funció de l'edat).
- Contingut correcte per explicar i entendre bé el reciclatge.
- Organització i durada de l'activitat efectives per la canalla.

Punts dèbils de la pràctica

Un punt feble detectat per una de les escoles que han dut a terme les activitats de la campanya se centra en el ritme consecutiu dels jocs. Si bé el temps dedicat és suficient per a que no es faci pesat i llarg, en alguns casos ha calgut afanyar-se entre activitat i activitat per a poder-les fer totes.

Propostes de millora de la pràctica

Com a proposta de millora, i en relació amb les avaluacions de les escoles, caldria programar les activitats amb marge suficient entre elles per a poder realitzar-les amb la durada establerta.

També es planteja ampliar la campanya de sensibilització sobre la gestió dels residus amb accions concretes adreçades als comerciants de la vila, als paradistes del Mercat Municipal i del Mercat itinerant dels dissabtes.

Possibilitats de realitzar la pràctica a altres àmbits o entitats

La pràctica és replicable en tots els àmbits - tant a nivell d'educació cívica com d'educació escolar-. La incorporació d'hàbits en matèria de reciclatge de manera dinàmica en la població i sobretot a les escoles és una acció atractiva per a

unitaria en la població i, sobretot, a les escoles es una acció atractiva per a sensibilitzar i canviar consciències.

Més informació

Persona de contacte:	Pilar Còrdoba
Càrrec:	Tècnica de Medi ambient
Ens:	Ajuntament de Castellar del Vallès
Adreça electrònica:	pcordoba@castellarvalles.cat
Telèfon / Fax:	937144040
Adreça:	Passeig Tolrà, 1, 08211, Castellar del Vallès
Lloc web:	www.castellarvalles.cat

bbp.cat

